

Een van de nog overblijvende sociale woonblokken in Scampia, die *Le Vele* (De zeilen) worden genoemd. © Federico Quagliuolo

De fabriek van de dood bruist weer van het leven

REPORTAGE MAFFIA Scampia, een buitenwijk van Napels, werd jarenlang geassocieerd met clanoorlogen, drugs en geweld. De fictiereeks *Gomorra* maakte de buurt nog beruchter. Maar de bewoners vochten terug, tegen de drugsdealers én tegen de negatieve clichés.

Door Ine Roos
in Napels

Achter de schermen van de schoonheidswedstrijd Miss Italia kreeg Zeudi Di Palma (20) geregeld dezelfde commentaren te horen. “‘Kom jij uit Scampia? Zo lijkt het niet”, klonk het telkens verbaasd’, zegt de studente sociologie, die op 13 februari in Venetië tot mooiste jonge vrouw van Italië werd gekroond.

Omdat ze uit de Napolitaanse buitenwijk Scampia komt, vertelt Di Palma, moet ze al haar hele jonge leven afrekenen met opmerkingen en vooroordelen. Na haar overwinning als Miss Italia vroeg een Italiaanse journalist haar wat ze van de serie *Gomorra* vond. ‘Het beeld dat die reeks schetst van onze wijk, herken ik niet’, antwoordde Di Palma.

De tv-serie *Gomorra* vloeide in 2014 uit de pen van schrijver-journalist Roberto Saviano, die wereldberoemd was geworden

met zijn gelijknamige misdaadboek uit 2006. *Gomorra*, het Bijbelse oord van verderf, is een woordspeling op camorra, de georganiseerde misdaad in Napels. In zijn boek rekende Saviano af met alle romantische clichés over de Italiaanse maffia.

Maar de fictiereeks die hij er jaren later uit puurde, en die onder meer in Scampia werd gefilmd, zette kwaad bloed. Veel buurtbewoners verweten de auteur dat hij fortuinen verdiende met maffiaclichés die hij ooit zei te willen doorbreken.

Clanoorlogen

Scampia was dan ook jarenlang synoniem met drugs en geweld. Tussen 2004 en 2012 vonden in de buurt twee clanoorlogen plaats. De wijk was in die jaren levensgevaarlijk. Wat zijn critici hem verwijten, is dat Saviano niet zegt dat Scampia de jaren nadien spectaculair is veranderd.

Neem nu het gebouw waar we Zeudi Di Palma en haar moeder Maria Rosaria (49) ontmoeten, die samen een sociaal-culture-

le vereniging leiden die in Scampia een talentenjacht organiseert voor dans, zang en modedefilés. Nu is het een kleurrijk buurtcentrum, ooit was het een school. Tot door de clanoorlog het aantal inschrijvingen een duik nam en de camorra in het pand trok.

‘Zes jaar lang was dit een soort B&B voor drugsverslaafden’, zegt Ciro Corona (42), een kale man met een baard, en de bezieler van dit buurtcentrum. ‘s Nachts sliepen de verslaafden hier hun roes uit, overdag gingen ze stelen om heroïne te kunnen kopen.’ Corona groeide hier op tijdens de jaren 90, toen de camorra heer en meester was. Hij kon kiezen tussen een leven in de misdaad en een leven ver weg van Napels. Corona koos de derde weg: die van het verzet.

Hij werd een verbeterd antimaffia-activist en sociaal werker, en in 2012 kreeg zijn buurtorganisatie van de gemeente de sleutels van het verloederde schoolgebouw in handen. ‘De vloer lag bezaaid met spuiten, uitwerpselen en bloed’, zegt hij. ‘We von-

den honderden flessen gevuld met urine.’ Publiek geld om het gebouw te reinigen, was er niet. Honderden vrijwilligers uit heel Italië kwamen naar Scampia om de verlaten school schoon te maken.

Gelsomina Verde

Het voormalige drugspand is nu het kloppende hart van Scampia’s verenigingsleven. Er is een kleine bibliotheek met gedoneerde boeken en een leesclubje voor kinderen, een dansclub, en een karateschool waar 170 buurtkinderen les volgen bij coach Massimo Portoghese (52). In de sportschool zeulen joelende kinderen met hun sportzak. Ze gooien hun schoenen uit en begroeten even later blootsvoets en in karatepak hun coach op de tatami.

Het buurtcentrum kwam er zonder publiek geld. ‘We kregen de ruimte ter beschikking, maar verder was er niks’, zegt de coach. Vrijwilligers – vaak de ouders – staken de handen uit de mouwen. Er kwam verlichting, er werd een vloer gelegd,